Euroopan unionin osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Yhdessä hyvinvointiin
Hakemusnumero	R-03248
Valintakokouksen päivämäärä	
Hakijan virallinen nimi	Oulun Diakonissalaitoksen Säätiö (ODL), Helsingin Diakonissalaitoksen Säätiö (HDL)
Toteuttaja	
Toimintalinja	TL4
Erityistavoite	Et 4.3 Yhdenvertaiseen osallisuuteen
Alkamispäivämäärä	1.1.2027
Päättymispäivämäärä	31.12.2028

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Hankkeen tarve

Sosiaaliturvaleikkaukset ja elinkustannusten nousu ovat viime vuosina heikentäneet merkittävästi haavoittuvassa asemassa olevien toimeentuloa ja lisänneet syrjäytymisriskiä. Erityisesti lapsiperheköyhyys, pitkäaikaistyöttömyys ja pienituloisuus ovat kasvaneet.

Oulussa haasteet näkyvät alueellisena eriarvoisuutena, jossa pienituloisuus, työttömyys ja hyvinvoinnin ongelmat kasautuvat samoille asuinalueille. Tämä lisää ylisukupolvisen syrjäytymisen riskiä. Erityisen haavoittuvassa asemassa ovat pitkäaikaistyöttömät, osatyökykyiset sekä henkilöt, joilla on samanaikaisia terveyden, arjenhallinnan ja osallisuuden haasteita. Oulussa pienituloisuus on valtakunnallista keskiarvoa korkeampaa, mikä näkyy lisääntyneenä avuntarpeena, terveyserojen kasvuna sekä yksinäisyyden ja osattomuuden kokemuksina. Pienituloisuus heikentää mahdollisuuksia huolehtia terveydestä, osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja ylläpitää sosiaalisia suhteita, mikä kasvattaa syrjäytymisriskiä.

Ennaltaehkäisevän työn väheneminen ja järjestökenttään kohdistuneet leikkaukset ovat lisänneet matalan kynnyksen tuen tarvetta. Samalla ruoka-avun kysyntä on kasvanut ja laajentunut koskemaan uusia väestöryhmiä.

Hanke vastaa näihin haasteisiin kehittämällä löytävää ja matalan kynnyksen kohtaamistyötä, joka kohdistuu erityisesti Oulun huono-osaisille alueille (esim. Kaijonharju–Linnanmaa, Höyhtyä–Mäntylä ja Toppila–Taskila).

Lisäksi hanke **kehittää toimintamallin, joka yhdistää yksilöllisen tuen, palveluohjauksen ja matalan kynnyksen ryhmätoiminnan**. Sen avulla ehkäistään palvelupolkujen katkeamista, tuetaan arjen rytmiä ja terveellisiä elämäntapoja sekä vahvistetaan osallistujien aktiivista toimijuutta. Hanke tuottaa myös tietoa toiminnan vaikuttavuudesta ja luo skaalautuvan mallin, joka voidaan integroida osaksi alueellista palvelujärjestelmää.

Kohderyhmä

1) **Erityisesti 30–55-vuotiaat työelämän ulkopuolella olevat, osatyökykyiset ja työttömät oululaiset henkilöt, joiden työttömyys tai poissaolojakso työelämästä on pitkittynyt**. Erityisenä kohderyhmänä ovat henkilöt, joiden toimeentulo on olennaisesti heikentynyt. Tällaisia ovat esimerkiksi henkilöt, joilla on tullut terveydentilaan tai asumisolosuhteisiin vaikuttava muutos. Kohderyhmällä voi olla myös huollettavia lapsia, joihin toimeentulon heikkeneminen vaikuttaa.

2) Kohderyhmän kanssa toimivat **julkisen, kolmannen sektorin ja uskonnollisten yhteisöjen ammattilaiset.** He osallistuvat hankkeessa yhteiskehittämiseen.

3) Alueella toimivien yhdistysten ja järjestöjen **vapaaehtois- ja vertaistoimijat**. He osallistuvat hankkeessa yhteiskehittämiseen.

Kohderyhmä 1 on määritelty sukupuolten moninaisuuden kautta. Työttömyys ei jakaudu tasaisesti sukupuolten välillä, vaan miehiä on keskimäärin enemmän työttömänä kuin naisia Pohjois-Pohjanmaalla ja Oulun alueella. Sukupuolierot liittyvät osin työmarkkinoiden rakenteisiin ja suhdanneherkkiin toimialoihin sekä eroihin palveluihin osallistumisessa ja työttömyyden kestossa. Hankkeessa tarjotaan toimenpiteitä tasa-arvoisesti kaikille, huomioiden sukupuolen moninaisuus ja siihen liittyvät eroavaisuudet palvelutarpeissa.

Osallistuvia henkilöitä 250, joista työttömiä 153, työelämän ulkop. 87 ja koulutuksessa 10

Tavoitteet

1. Tavoittaa kohderyhmä 1 aktiivisesti etsivän työn avulla
2. Kartoittaa osallistujien elämäntilanne ja tuen tarpeet yksilöllisesti
3. Ohjata osallistuja oikea-aikaisesti palveluihin, tukea osallistujaa työllistymistä ja koulutusta tukeviin toimintoihin ja tukea palvelupoluilla.
4. Vahvistaa osallisuutta, terveellisiä elintapoja ja hyvinvointia sekä työelämävalmiuksia matalan kynnyksen ryhmä-, vertais- ja yksilötoiminnoilla.
5. Tuottaa tietoa alueelle tuotavan hyvinvointityön tarpeellisuudesta, vaikutuksista ja mahdollisuuksista

Lisäarvo

Hanke tuo merkittävän muutoksen nykytilaan parantamalla haavoittuvassa asemassa olevien työikäisten tavoittamista sekä heidän pääsyään palveluihin ja niihin kiinnittymistä. Nykytilanteessa osa kohderyhmästä jää palvelujen ulkopuolelle, palvelupolut katkeavat ja tuki kohdentuu usein liian myöhään. Hanke vastaa tähän kehittämällä matalan kynnyksen, jalkautuvaa ja monikanavaista etsivää työtä, joka tavoittaa myös ne henkilöt, jotka eivät hakeudu palveluihin tai joilla on heikentynyt toimintakyky. **Hankkeen keskeinen uutuus ja lisäarvo on elintapaohjauksen systemaattinen integrointi osaksi työllisyyttä ja osallisuutta edistäviä toimia. Lisäksi hanke kehittää toimintamallin, joka yhdistää etsivän työn, yksilöohjauksen sekä ryhmä- ja vertaistoiminnan**. Tämä ehkäisee palvelupolkujen katkeamista, vahvistaa osallisuutta ja tukee siirtymää kohti koulutusta ja työelämää.

Toimenpiteet

TYÖPAKETTI 1 Asiakastyö

1. 1. Kohderyhmien tavoittaminen (etsivä työ) (02/2027 - 12/2028)

Kohderyhmää tavoitetaan monikanavaisella etsivällä työllä jalkautumalla säännöllisesti arjen ympäristöihin ja julkisiin tiloihin, kuten kohtaamispaikkoihin, asumisyksiköihin, ruoka-apuun, sekä hyödyntämällä digitaalisia kanavia. Jalkautumisella tavoitetaan uusia osallistujia ja ylläpidetään yhteyttä jo kohdattuihin henkilöihin. Lisäksi toteutetaan alueellisesti kohdennettuja jalkautumisia yhteistyössä työllisyyspalvelujen, hyvinvointialueen ja paikallisten toimijoiden kanssa sekä kehitetään uusia tapoja ensikontaktin luomiseen, kuten elintapoihin liittyviä mittauksia.

Luottamusta rakennetaan ensikohtaamisesta lähtien arvostavalla, läsnä olevalla ja kiireettömällä työotteella. Toistuvat matalan kynnyksen kohtaamiset tukevat osallistujien ohjautumista hankkeen toimintaan ja palveluihin yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.

Jatkuvuus: Palveluohjauksen malli kehitetään kumppaneiden kanssa ja integroidaan toteuttajien palveluihin ja verkostojen käyttöön.

1.2. Yksilöllinen kohtaaminen ja tilanteen kartoitus (02/2027 - 01/2029)

Alkuvaiheessa työntekijä tapaa osallistujan tämän arkiympäristössä tai hankkeen toimipisteessä ja keskittyy luottamuksellisen suhteen rakentamiseen sekä elämäntilanteen jäsentämiseen. Samalla arvioidaan yhdessä tarkoituksenmukainen etenemisnopeus- ja tapa. Kartoitus etenee vaiheittain, ja osallistujaa tuetaan sanoittamaan tilannettaan sekä tunnistamaan vahvuuksiaan, voimavarojaan ja tuen tarpeitaan. Tarkastelussa huomioidaan kokonaisvaltaisesti hyvinvointi, arjen hallinta, talous, sosiaaliset suhteet ja perheen hyvinvointi sekä työkokemus, toiveet ja tavoitteet työuralle tai vapaaehtoistoimintaan. Työntekijä ei määritä tavoitteita osallistujan puolesta, vaan tukee tämän omien toiveiden ja realististen mahdollisuuksien muotoutumista konkreettisiksi kokeiluiksi ja tekemiseksi arjessa.

Kartoitus ohjaa palvelupolun, tavoitteiden ja toiminnan suunnittelua sekä oikea-aikaista palveluohjausta. Perhetilanne ja mahdolliset välilliset vaikutukset huomioidaan tuen kokonaisvaltaisessa suunnittelussa. Kartoitus toteutetaan systemaattisesti hankkeessa määriteltyjen yhtenäisten mittareiden ja arviointivälineiden avulla muutoksen seuraamiseksi alku- ja lopputilanteessa.

Juurruttaminen ja jatkuvuus: Kartoitusmalli, mittarit ja kirjaamiskäytännöt kuvataan ja toimivat käytännöt integroidaan toteuttajien palveluihin ja verkostojen käyttöön.

1.3. Palveluohjaus ja rinnalla kulkeminen (02/2027-01/2029)

Oikea-aikainen, rinnalla kulkeva työote yhdistää palveluohjauksen, verkostotyön ja käytännön tuen sekä vahvistaa osallistujan osallisuutta, toimijuutta ja motivaatiota. Tuki voi sisältää yhteydenpitoa, mukana kulkemista, apua ajanvarauksissa ja hakemuksissa sekä tukea verkostotapaamisissa ja arjen hallinnassa. Samalla tunnistetaan vahvuuksia ja tuen tarpeita sekä reagoidaan niihin joustavasti.

Osallistujille tarjotaan mahdollisuus elintapakartoitukseen, jossa tarkastellaan ravitsemusta, liikuntaa, unta ja palautumista, päihteiden käyttöä sekä mielen hyvinvointia. Osallistuja saa palautetta ja ohjausta elintapamuutoksiin sekä tarvittaessa ohjauksen hyvinvointia tukevaan toimintaan. Ohjaus vahvistaa osallistujan toimintakykyä ja palveluihin kiinnittymistä sekä tukee siirtymiä kohti koulutusta, työllistymistä tai muuta toimintaa.

Yhteistyö päätetään suunnitelmallisesti ja siirtymä jatkopalveluihin, koulutukseen tai muuhun toimintaan varmistetaan. Mittareilla seurataan palveluihin ja elintapaohjaukseen osallistumista, työnhaun aloittamista sekä siirtymiä työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin, koulutukseen ja työelämään.

Jatkuvuus: Palvelu-, rinnalla kulkemisen ja elintapaohjauksen käytännöt kehitetään kumppaneiden kanssa ja integroidaan toteuttajien palveluihin ja verkostoihin

1.4. Osallisuutta, terveellisiä elintapoja ja työelämävalmiuksia vahvistavat ryhmä- ja yksilötoiminnot (4/2027-1/2029)

Matalan kynnyksen yksilö-, ryhmä- ja vertaistoiminta vahvistaa osallisuutta, sosiaalisia taitoja, terveellisiä elintapoja, arjen hallintaa, työ- ja toimintakykyä sekä työelämävalmiuksia. Toimintaa kehitetään osallistujien ja alueen toimijoiden kanssa palautteen ja kartoitusten pohjalta.

Ryhmätoimintoja järjestetään eri toiminta-alueilla viikoittain 1–2 päivänä (2 × 2 h/päivä). Lisäksi toteutetaan vuosittain vähintään kuusi teemallista ryhmää (3–10 osallistujaa), jotka kokoontuvat 3–5 kertaa (2 h/tapaaminen).

Palvelupolku 1: Työkykyä tukevat elintavat

Toiminnoissa vahvistetaan osallistujien työkykyä, hyvinvointia ja terveellisiä elintapoja ryhmäkeskusteluilla, yksilöohjauksella (max 3 h/osallistuja) sekä avoimilla hyvinvointi-infoilla, luennoilla ja mittauksilla (2 tilaisuutta/alue/vuosi, yhteensä noin 120 osallistujaa). Viestintämateriaali tukee arkeen sopivia kestäviä valintoja, kuten edullista ja ekologista ruokailua ja liikkumista sekä toimintakyvyn vahvistamiseen. Toiminnassa hyödynnetään lähiluontoa, maksuttomia liikuntamahdollisuuksia, ympäristövastuullista liikkumista ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksia.

Palvelupolku 2: Työelämävalmiuksien vahvistaminen

Yksilö- ja ryhmävalmennus vahvistaa työelämätaitoja, motivaatiota, itseluottamusta ja sosiaalisia valmiuksia siirtyä koulutukseen, työnhakuun, työllistymistä edistäviin palveluihin tai työelämään. Osallistujan kanssa tunnistetaan yksilölliset etenemisvaihtoehdot ja seuraavat askeleet. Siirtymiä tuetaan tutustumalla koulutus- ja työmahdollisuuksiin, käynnistämällä työnhakua, laatimalla työnhakuasiakirjoja, tukemalla asiointia sekä ohjaamalla soveltuviin koulutuksiin, työkokeiluihin, korttikoulutuksiin ja muihin osaamista ja työllistymistä edistäviin palveluihin. Yhteistyötä tehdään alueen työllisyys- ja koulutustoimijoiden, työnantajien ja muiden palveluntuottajien kanssa. Yksilövalmennusta tarjotaan tarvelähtöisesti noin 8 h/alue/vko osana ryhmätoimintaa ja palveluohjausta.

Jatkuvuus: Toimintamallit kehitetään yhdessä alueen toimijoiden kanssa ja liitetään alueen palveluihin ja rakenteisiin. Toimivat ohjauskäytännöt ja -materiaalit siirretään kumppaneiden käyttöön ja toimintojen, yhteistyön ja vastuiden jatkosta sovitaan.

TYÖPAKETTI 2. Uuden tiedon tuottaminen

2.1. Monialainen kehittämisverkosto ja yhteiskehittäminen (4/2027-1/2029)

Alueelliseen kehittämisverkostoon kutsutaan työllisyyspalvelut, Pohde, Oulun kaupungin hyvinvointipalvelut, seurakunnat, järjestöt sekä vapaaehtois- ja vertaistoimijat.

Verkosto kokoontuu hankeaikana 6-8 kertaa yhteiskehittämiseen ja osaamisiltapäiviin, joissa arvioidaan kohderyhmän tarpeita ja hankkeen tuloksia sekä suunnitellaan jatkokehittämistä. Osallistujat, vapaaehtoiset ja kokemusasiantuntijat osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja arviointiin.

Ammattilaisten osaamisiltapäivien sisällöt perustuvat hankkeen tuloksiin ja yhteisiin osaamistarpeisiin. Teemoina voivat olla esimerkiksi työikäisten etsivä ja rinnalla kulkeva työ ja elintapaohjauksen integrointi työllistymisen tukeen.

Jatkuvuus: Verkosto siirtää käytännöt, osallistujatiedon ja tulokset alueen toimijoille sekä sopii yhteistyön, osaamisen jakamisen ja jatkokehittämisen vastuista.

2.2. Tiedon tuottaminen (1/2027-2/2029)

Hankkeen alussa kartoitetaan kohderyhmän käyttämät alueelliset ja yhteiset palvelut ja toimijat, palveluiden kattavuus sekä tavoittamattomat ja kehittämistä edellyttävät tarpeet. Kartoitusta päivitetään hankkeen aikana.

Vaikutuksia arvioidaan toiminta- ja hyvinvointitiedolla, työpajoissa sekä ennen–jälkeen-mittare illa, joilla seurataan hyvinvointia, osallisuutta sekä työ- ja toimintakykyä.

Hankkeessa mallinnetaan yksilö-, ryhmä- ja verkostotyö. Malli vahvistaa osallisuutta, toimijuutta, palveluihin kiinnittymistä ja työllistymistä sekä voi vähentää raskaiden palveluiden tarvetta.

Kustannusvaikuttavuutta arvioidaan yhteistyössä koordinaatiohankkeen kanssa THL:n taloudellisten hyötyjen työkalulla.

Jatkuvuus: Toimintamalli ja menetelmät juurrutetaan alueellisiin palveluihin ja yhteisöihin. Tieto, arviointitulokset sekä mallien, mittareiden ja käytäntöjen kuvaukset kootaan raportiksi ja verkoston käyttöön. Tuloksista viestitään monikanavaisesti ja niitä hyödynnetään palvelupolkujen, yhteistyön, päätöksenteon ja palvelujen kehittämisessä.

Tulokset

Osallistujien elämäntilanteesta muodostuu systemaattinen ja kokonaisvaltainen tilannekuva, joka parantaa tuen kohdentumista. Tämä voidaan todentaa kartoitettujen osallistujien osuudella (%) ja asiakkaan kokemuksella tilanteen jäsentymisestä ja tavoitteiden selkiytymisestä.

Osallistujat ohjautuvat oikea-aikaisesti palveluihin, koulutukseen ja työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin. Tämä voidaan todentaa eteenpäin ohjattujen määrällä sekä siirtymillä koulutukseen ja työllistymistä edistäviin palveluihin ja osallistujan kokemuksella palvelujen osuvuudesta ja riittävyydestä.

Määrälliset tulostavoitteet:

- osallistujat työssä jättäessään hankkeen 18
- osallistujat koulutuksessa jättäessään hankkeen 12
- osallistujista ryhtynyt työhakuun 4
- suorittanut ammattipätevyyden 6

Osallistujien tietoisuus hyvinvointia ja terveyttä edistävistä palveluista lisääntyy. Tämä voidaan todentaa elintapaohjaukseen ja infotilaisuuksiin osallistuneiden määrällä ja kokemuksella tiedon lisääntymisestä ja hyödystä.

Osallistujien osallisuus, yhteisöihin kiinnittyminen ja toimijuus vahvistuvat. Tämä voidaan todentaa ryhmä- ja vertaistoimintaan osallistuneiden määrällä ja osallisuusindikaattorin muutoksella sekä kokemuksella kuulumisesta yhteisöön.

Hyvinvointi, työ- ja toimintakyky sekä työelämävalmiudet paranevat. Tämä voidaan todentaa hyvinvointi- ja työkykymittareiden muutoksella ja siirtymillä työelämää edistäviin palveluihin. Myös osallistujien kokemus työkykyn ja arjessa pärjäämisen paranemisesta on keskeinen mittari todentamaan muutosta.

Alueellinen yhteistyö tiivistyy ja palveluiden saavutettavuus paranee. Tämä voidaan todentaa yhteistyötahojen määrällä ja yhteistyön toimivuuden arvioinnilla

Hankkeessa syntyy kuvattu ja juurrutettavissa oleva toimintamalli. Tämä voidaan todentaa määrällisellä mittarilla: toimintamalli kuvattu (kyllä/ei). Valmis malli on kuvattu ja saatavilla toteuttajien www-sivuilla ja Innokylässä.

Päätöksenteon tueksi tuotetaan ajantasaista tietoa toiminnan vaikutuksista ja kustannusvaikuttavuudesta. Tämä voidaan todentaa ennen–jälkeen mittareilla (osallisuus, hyvinvointi, työkyky) ja taloudellisella kustannusvaikuttavuuden arviointi (THL-työkalu).
Myös tuloksista raportointi (arviointiraportit ja kehittämistieto) on keskeistä tämän tuloksen saavuttamiseksi.

Lisätietoja hakemuksesta

Kustannukset		Rahoitus	
Oulun Diakonissalaitoksen säätiö			
Palkat	316 159 €	EU	354 099 €
FR 40 %	126 464 €	oma	44 262 €
		kunta	44 262 €
Yht.	442 623 €		

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö			
Palkat	134 212 €	EU	134 212 €
FR 40 %	53 685 €	oma	37 579 €
Yht.	187 897 €		

Oulun kaupunki osallistuu hankkeen rahoitukseen 10 %:n rahoitusosuudella.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	630 520 €
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	630 520 €
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	504 417 €, 80 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Uudistuva ja osaava Suomi- rakennerahasto-ohjelman ja erityistavoitteen 4.3 mukainen hanke, joka täyttää yleiset valintaperusteet ja on saanut yli puolet vaaditusta pistemäärästä erityisten valintaperusteiden pisteytyksessä.

Hankkeessa vahvistetaan heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden aktiivista toimijuutta ja osallisuutta sekä kiinnittymistä koulutukseen ja työmarkkinoille. Hanke toteuttaa hyvin erityistavoitteen sisältöjä ja vastaa kasvavaan huono-osaisuuden ja eriarvoistumisen haasteeseen.

Hanke kiinnittyy Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman (2026-2029) strategisiin kehittämisteemoihin: Hyvinvointi ja alueellinen resilienssi muuttuvassa maailmassa ja laadukas ja vetovoimainen elinympäristö. Lisäksi hanke tukee Oulun kaupungin hyvinvointisuunnitelman (2026-2029) toteutumista.

NSPA-rahoitus: Pohjoisen harvan asutuksen alueen erillisrahoituksella Pohjois- ja Itä-Suomessa huomioidaan erityisesti terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen työ- ja opiskelukykyisyyden edistämiseksi.

Arviointipisteet: 21/37

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksen kirjalliset kommentit 10.-22.6.2026
Pohjois-Suomen elinvoimakeskuksen Eura-rahoituskokous 21.9.2026
Pohjois-Pohjanmaan MYRS 12.11.2026

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä